

Державні послуги, особливо зважаючи на безальтернативність деяких із них, потребують особливої уваги до дотримання стандартів якості їх надання. Визначення якості державних послуг здійснюється через оцінку таких основних критеріїв, як результативність, тобто рівень задоволення потреби споживача послуги; своєчасність, тобто надання державної послуги в установленій законом або розумний строк; доступність, що проявляється у фактичній можливості споживача звернутися і максимально швидко отримати послугу; зручність — організаційна досконалість, в тому числі урізноманітнення форм надання послуг; відкритість тобто безперешкодне одержання усієї необхідної для отримання державної послуги інформації; повага до споживача; професійність, що забезпечується належним рівнем кваліфікації працівників суб'єктів надання державних послуг.

Список використаних джерел

1. Сороко В. М. Концептуальний підхід до проблеми запровадження інституту надання державних послуг в практику діяльності державних службовців / В. М. Сороко // Вісник державної служби України. – 2004. – № 3. – С. 11- 19.
2. Авер'янов В. Б. До питання про поняття так званих «управлінських послуг» / В. Б. Авер'янов // Право України. – 2002. – № 6. – С. 125- 127.

КОЗАЧУК Д. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного та фінансового права,
кандидат юридичних наук

ПРОБЛЕМИ ДИНАМІКИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Для будь-якої галузі права визначення специфіки правовідносин, що її «наповнюють», є найбільш принциповим питанням, проте, і на галузевому рівні, і на рівні загально-теоретичному, залишається чимало дискусійних аспектів, положень, що не отримали належного наукового обґрунтування. Адміністративний процес є однією із найбільш суперечливих категорій в сучасній українській юриспруденції, частково і тому, що відсутнє не лише усталене розуміння сфери його поширення, але й сутності відносин, що становлять його предмет. Безперечно, визначення системи адміністративно-процесуальних правовідносин, їх структури має важливе як теоретичне, так і практичне значення, але не менш важливими є й питання визначення моменту виникнення і припинення цих відносин, зв'язків, що характеризують їх існування,

та особливості їх трансформації. Вивчення динаміки адміністративно-процесуальних відносин дає можливість по-іншому поглянути на структуру адміністративного процесу, окреслити його межі, алже навіть на законодавчому рівні адміністративний процес визначається через динаміку (виникнення, зміну і припинення) правовідносин.

Характеристика динаміки адміністративно-процесуальних правовідносин, як правило, передбачає особливості їх виникнення, зміни і припинення. Виникнення і припинення адміністративно-процесуальних правовідносин у переважній більшості наукових джерел розглядається через визначення необхідних для цього умов і передумов. Якщо звернути увагу на проблему виникнення процесуальних правовідносин, можна побачити, що досить часто їх умовами та/або передумовами визначаються передумови права на позов, права на судовий захист або підстави набуття статусу учасника процесу (наприклад, Єфімов О. М. Півліпно-процесуальні правовідносини та передумови їх виникнення / О. М. Єфімов // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. — 2015. — Вип. 32. — Т. 2. — С. 33). Відповідно, до умов виникнення процесуальних правовідносин зараховується також наявність матеріальних правовідносин між сторонами спору, належність спору до юрисдикції суду та ін. аргументуючи тим, що суд може припинити процесуальні відносин, виявивши відсутність названих обставин. Такий підхід зумовлює питання: що за зв'язок існував між судом та учасниками процесу до того часу, поки ці обставини не були виявлені? Враховуючи те, що існування фактичних процесуальних правовідносин майже односпайно заперечуються, із цим твердженням навряд чи можна погодитись.

Слід також звернути увагу, що більшість підручників із процесуальних галузей права серед передумов виникнення процесуальних правовідносин виокремлює наявність процесуального юридичного факту, приводячи як приклад подання позовної заяви. Із цього можна зробити висновок, що адміністративно-процесуальні правовідносини виникають з моменту подання позовної заяви, але водночас, вважається, що статус учасника процесу — позивача особа набуває з моменту постановлення ухвали про відкриття провадження у справі. Відповідно, слід розмежовувати статус особи, що звертається до суду з позовом, і статус повноцінного учасника адміністративного процесу. Крім того, це питання є важливим і для визначення «конфігурації» адміністративно-процесуальних правовідносин, яку розглядають або як сукупність простих двосторонніх відносин (типу суддя — позивач; суддя — відповідач та ін.), або як трьохсторонні відносини (позивач — суд — відповідач без наявності безпосереднього зв'язку між позивачем і відповідачем). Якщо вважати, що адміністративно-процесуальні правовідносини виникають з моменту подання позовної заяви, це є ще одним аргументом на користь першого підходу.

Так само складним питанням слід вважати визначення моменту припинення адміністративно-процесуальних правовідносин. Припинення процесуальних відносин так само пов'язують із наявністю процесуальних юридичних фактів, але яких саме? Чи можна вважати, що кожне підсумкове рішення, прийняте суддею за наслідками проходження окремої стадії адміністративного судочинства припиняє одні процесуальні відносини і, одночасно ініціює інші? (Курс адміністративного процесуального права України : підручник / С. В. Ківалов, І. О. Каргузова, А. Ю. Осадчий. — О. : Фенікс, 2014. — С. 42). Чи варто розмежовувати адміністративно-процесуальні правовідносини у відповідності до окремих процесуальних циклів? (Курс цивільного процесу : підручник / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. — Х. : Право, 2011. — С. 83.). Чи можна говорити про єдине складне правовідношення, яке трансформується на різних стадіях процесу, в тому числі — в різних судових інстанціях і закінчується із винесенням рішення Верховним Судом України? (*Цивільний процес / За ред. проф. В. В. Яркова.* — М.: Волтерс Клувер, 2006. — С. 48).

Ці питання одночасно потребують вирішення і для з'ясування того, що є зміною адміністративно-процесуальних правовідносин: їх трансформація на окремих стадіях (інстанційних циклах), або зміна прав і обов'язків учасників процесу через зміну їхнього процесуального статусу, уточнення позовних вимог, зміна форми розгляду справи (наприклад, перехід від нензовного до позовного провадження).

Варто акцентувати увагу з'ясуванні сутності зв'язку, який певний час зберігається між судом та окремими учасниками адміністративного судочинства після винесення рішення у справі. Наприклад, дії суб'єкта владних повноважень і адміністративного суду з контролю за виконанням судового рішення, зокрема, подання звіту про його виконання, є свідченням того, що зв'язок між ними зберігається, і відповідно, адміністративно-процесуальні відносини не закінчилися лише самим винесенням рішення по суті.

Список використаних джерел

1. Єфімов О. М Цивільно-процесуальні правовідносини та передумови їх виникнення / О. М. Єфімов // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. — 2015. — Вип. 32. — Т. 2. — С. 31- 35.
2. Курс адміністративного процесуального права України : підручник / С. В. Ківалов, І. О. Каргузова, А. Ю. Осадчий. — О. : Фенікс, 2014. — 342 с.
3. Курс цивільного процесу : підручник / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова. — Х. : Право, 2011. — 1352 с.
4. Цивільний процес / За ред. проф. В. В. Яркова. — М.: Волтерс Клувер, 2006. — 428 с.